

PODSTATNÁ JMÉNA RODU ŽENSKÉHO (FEMININA)

1 Dopln koncovky podstatných jmen.

babička z Bratislav__	(čís. jednotné)	podzimní houb__	(čís. množné)
za chalup__	(čís. množné)	vánoční ozdob__	(čís. množné)
náhrobek ze žul__	(čís. jednotné)	společnými sil__	(čís. množné)
ze sladké šťáv__	(čís. jednotné)	lité šelm__	(čís. množné)
s koz__ a kráv__	(čís. množné)	u řeky Sázav__	(čís. jednotné)
spadl do jám__	(čís. jednotné)	mezi bílými bříz__	(čís. množné)
hrneček káv__	(čís. jednotné)	v okolí Šumav__	(čís. jednotné)

2 Napiš podstatná jména rodu ženského ve správném tvaru. Urči jejich pád a číslo.

1. p. č. j. r. ž. vz. různé	slovní spojení	pád	číslo
chvíle	za dlouhou		
rokle	v hluboké		
jedle	u tří		
kaple	před starou		
židle	na dvou		
mašle	s dlouhou		
bledule	několik		
košile	v bílé		
televize	dívat se na		

3 Dopln koncovky podstatných jmen.

v kropenatých fazol__	na školní tabul__	na travnaté mez__
několik oloupaných cibul__	v sobotu i v neděl__	s mnoha řeč__
děvče s modrou mašl__	v rozorané zem__	na severní polokoul__
díval se na televiz__	na celé zeměkoul__	jedovaté houb__
několik sněhových koul__	v prodejně obuv__	výhodné smlouv__
dobré zkušenost__	o svých radost__	v kávové směs__
s velkou radost__	hluboké kaps__	s lidovými pověst__
slz__ štěstí	kvetoucí jív__	miska se sol__

4 Dopln koncovky podstatných jmen.

na suché větv_____ (čís. jednotné)	přikrývka na postel_____ (čís. jednotné)
v uhelné pánv_____ (čís. jednotné)	mrkev s petržel_____ (čís. jednotné)
pecky v broskv_____ (čís. množné)	salát z ředkv_____ (čís. množné)
okurky v lahv_____ (čís. množné)	na kvetoucí strán_____ (čís. jednotné)
s kvetoucími větv_____ (čís. množné)	pod větv_____ dubu (čís. jednotné)
ležet v postel_____ (čís. jednotné)	záhon s ředkv_____ (čís. množné)
v dozrálých tykv_____ (čís. množné)	na říční hráz_____ (čís. jednotné)

5 Zapiš daná podstatná jména v určených pádech a číslech.

církev, větev, pánev, koroptev, mrkev, tykev

2. p. čís. jed. 6. p. čís. jed. 2. p. čís. množ. 6. pád čís. množ. 7. pád čís. množ.

_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____	_____

6 Dopln i, í/y, ý. Zdůvodni pravopis neúplných slov.

Rodinné oslav_____

V neděl_____ jsme se zúčastnili velké oslav_____. Babička mé mamink_____ slavila narozenin_____. Bydlí v malé vs_____ nedaleko Opav_____. Její obydl_____ je velmi hezké. Stěn_____ světnice jsou zdobeny lidovými malbam_____, pod okn_____ stojí dvě vyřezávané truhl_____. Na zem_____ leží pestrý koberec. Na stole stojí váz_____ s květinam_____.

Teta přinesla dospělým konvic_____ káv_____ a pro děti několik lahv_____ ovocné šťáv_____. Maminka vyrovnala do skleněné mís_____ koláče. Na pánv_____ se smažily ryb_____ s houbam_____. Babička nám nabídla kompot z broskv_____ a sušená jablíčka - křížal_____. Udělali jsme jí radost svými dárky i květinam_____.

Oslav_____ se vydařily. Všichni na ně budeme mít hezké vzpomínk_____.

c) Vypiš tvary slovesa **být** a přiřpiš k nim tvary pro ostatní osoby v jednotném i množném čísle.

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

16. Znáš jedno veliké nádraží. Má hodně kolejí a na nich jezdí spousta vlaků. Jsou to vlaky osobní i nákladní. Denně tam vystupují. Kolem mě jdou proudy lidí. Někteří jsou bez zavazadel a jiní mají kufry nebo tašky. Ale co to vidím? Jeden pán má veliký batoh a v něm něco kvičí. Chci to prozkoumat, ale pán už mizí v davu. Uhodnete, co je v batohu?

a) Podtrhni modře tvary slovesa **být** a zeleně tvary slovesa **mít**.

b) Vypiš z vět všechna ostatní slovesa a urči u nich osobu a číslo:

sloveso	osoba	číslo	sloveso	osoba	číslo
---------	-------	-------	---------	-------	-------

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

17. Spoj dvojice podstatných jmen slovesem a utvoř věty. Slovesa podtrhni. Vzor: Radka – písěk
Radka si hraje na písku.

auto – silnice _____

slepice – vejce _____

Petra – šátek _____

růže – záhon _____

kolo – duše _____

byt – zloděj _____

kuchyň – sporák _____

kuličky – důlek _____

pes – nohavice _____

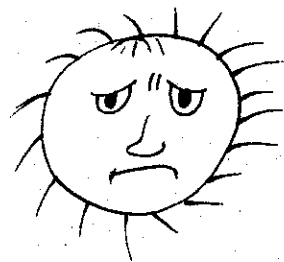
stěna – obraz _____

18. a) Podtrhni všechna slovesa.

Spánek

Nikdo spánek nevolá. Spánek se hlásí sám. Večer začne kluk z__vat, už se ohl__ží po posteli.

Slova se slabikou my, mý, mi, mí

1. Doplněň neúplná slova.

Černá hodinka

V zimě b__vají dlouhé večery. Jak se začne stm__vat, nastává černá hodinka. Na práci již nikdo nepom__ší, nechceme hned rozsvítit. M__děti se přitul__me k mam__nce nebo k tatínkovi, k dědečkovi nebo k bab__čce. Dědeček s bab__čkou přem__šlejí, co by nám měli vyprávět. Dědeček vzpom__ná na upl__nulé mládí, babička zase na to, co sl__chávala, když b__la mladá. Tatínek rád vzpomíná, jak se bál strašidel. My už se takovým pověrám jen usm__váme.

2. Utvoř věty se slovy:

my – mi

mýt – mít

myjí – míjí

3. Doplněň neúplná slova.

Před jídlem si máme m__t ruce. Děťátko má na hlavičce chm__ří m__sto vlásků. Jistě máš dobrý úm__sl. M__rek vym__ší novou hru. Nebudu se ti posm__vat. Po skončení války nastal m__r. Kovář rozdm__chával oheň. M__slivec musí dobře m__řit. M__tit znamená kácet les. Sem__nka pampelišky mají chm__ří, proto létají. Mouchy jsou obtížný hm__z.

4. Napiš příbuzná slova ke slovům:

myslit _____

mýlit se _____

mýt _____

4 Urči pády podstatných jmen. Ostatní slova zařaď k správnému slovnímu druhu.

před naší školou		vedle lavice		úzkou pěšinou	
malý chlapec		maminko!		k nízkému domu	
hezkému děvčeti		u plotu		novým autem	
o ostrý kámen		za zahradou		veselé děti	
o naší babičce		staré paní		děti!	

5 Zapiš daná podstatná jména v určených pádech.

	6. pád	4. pád	7. pád	2. pád
ořech				
větev				
nebe				
park				
zahrada				
pole				

6 Dopln do následujících vět chybějící slova.

Číslo podstatných jmen je _____ nebo _____.

U podstatných jmen rozlišujeme trojí rod: _____, _____ a _____.

K určení rodu nám pomáhají _____ (ten, ta, to, ti, ty, ta).

7 a) Roztříd daná podstatná jména podle čísla.

ženy, ohrada, sůl, skříň, hrad, známky, slepice, lyže, telata, síť, slon, silnice, potok, pohoří, lom

číslo jednotné

číslo množné

b) Můžeš některé z daných podstatných jmen zařadit do obou skupin?

1 Dopln správně tvary podstatných jmen.

1. p. č. j. r. s. vz. město	7. p. č. mn. r. s. vz. město	1. p. č. j. r. s. vz. město	7. p. č. mn. r. s. vz. město
mýdlo	s mýdly	křídlo	
sedlo		jídlo	
řemeslo		rypadlo	
slovo		kolo	
pádlo		plavidlo	
veslo		stéblo	
tělo		divadlo	
zrcadlo		letadlo	
kružidlo		sklo	

2 Utvoř věty s následujícími slovy v 7. pádu čísla množného a napiš je.

lepidlo, těsto, místo, ráno, umyvadlo, žihadlo, kyvadlo

3 Dopln do vět slova v závorkách ve správném tvaru množného čísla.

Na dvoře se batolí husa s _____ (house), kvočna s _____ (kuře) a kachna s _____ (kachně). Na louce se vesele pasou krávy s _____ (tele) a kobyly s _____ (hříbě). Kočka s _____ (kotě) se vyhřívá na zápraží. Fenka se _____ (štěně) se pyšně prochází kolem plotu. Jen prasnice se _____ (sele) zůstala v chlívků. Zato ovce s _____ (jehňata) zůstanou na pastvinách až do podzimu.

Zájmena jsou slova ohebná, skloňují se.

Základní tvar zájmena je vždy jeho tvar v 1. pádu jednotného čísla.

❶ **Použijte zájmena ve větách. Pak u každého určete jeho základní tvar (a druh).**

nám, jejímu, tito, kterému, leckterou, někomu, jej, některou, žádného, nikomu, nás, vámi, našich, těmto, nich, témuž, sobě, kterémusi, tebe, o našich, sebou, námi, mi, vám

❷ **Zvýrazněná slova nahradte zájmeny. Potom napište do sešitů základní tvar těchto zájmen.**

Přinesl jsem **dědečkovi** noviny. V **Honzově** aktovce je stále nepořádek. Nasypal jsem **andulkám** zrní. Přinesl jsem **minerálky** z obchodu. Z **Janina** pokoje se ozýval hlasitý řev. Trenér šel s **kluky** na stadion. Vyzvedni si u **Elišky** úkoly. Najdi si **informaci** v encyklopedii.

pád

1.	já	ty	–	my	vy
2.	mne, mě	tebe, tě	sebe	nás	vás
3.	mně, mi	tobě, ti	sobě, si	nám	vám
4.	mne, mě	tebe, tě	sebe, se	nás	vás
6. (o)	mně	tobě	sobě	nás	vás
7.	mnou	tebou	sebou	námi	vámi

U zájmen **ty, se** užíváme **delší a kratší tvary**.

Delší tvary užíváme **po předložkách** (*Pro tebe se nic nemění. Na tobě nezáleží. Pro sebe to nedělám. Pracuj na sobě.*) a **při důrazu**, zvlášť na začátku věty (*Tebe jsem tu potřeboval. Tobě tak něco řeknu. Sebe si vážila nejvíc. Sobě nic neodepřela.*).

Ve všech ostatních případech užíváme **kratší tvary**.

U zájmena **já** užíváme ve 2. a 4. pádu častěji **mě**, méně často **mne**.

Ve 3. pádu užíváme s předložkou **mně**, jen ve spojení bez předložky a bez důrazu **mi** (*Půjčil mi knihu. Posmíval se mi.*).

mě	ve 2. a 4. pádu (jako <i>tě</i>)	<i>Zvládneš to i beze mě. Hned mě poznal.</i>
mně	ve 3. a 6. pádu (jako <i>tobě</i>)	<i>Přišel ke mně sám. Mluvil o mně pěkně.</i>
mi	ve 3. pádu (zájmeno <i>já</i>)	<i>Neubližuj mi!</i>
my	v 1. pádu (zájmeno <i>my</i>)	<i>My jsme o tom nevěděli.</i>
námi, vámi	7. pád, vždy měkké -i	<i>Myslel to s námi i s vámi dobře.</i>
sebou	bez předložky	<i>Celou noc sebou šel.</i>
s sebou	ve spojení s předložkou	<i>Vezmi mě s sebou.</i>

● **Přečtěte si, co vyprávěl tatínek Kamilovi. Doplňte neúplná slova a zdůvodněte jejich pravopis.**

Napadlo m___, že bych se m___l konečně vrátit do svého rodného m___sta. M___stce Králové. M___l jsem to v plánu už mnohokrát, ale až letos m___ to vyšlo. Přijel jsem skoro potm___. Přivítala m___ známá místa, nám___stí s přílehlými uličkami, malebný kostelík, všechno už bylo trochu ztem___lé, ale dojem___ známé. Zdálo se m___, jako bych odsud nikdy neodjel. Najednou se nedaleko ode m___ zastavila ženská postava. Pohlédla na m___, rozběhla se ke m___ a radostně m___objala. Byla to Alena, moje nejlepší kamarádka ze školy. Hned m___ poznala. Vyprávěla m___, že o m___ hodně slyšela. Moc m___ to setkání potěšilo.

● **Doplňte správně i/y. Zdůvodněte pravopis neúplných slov. Cvičení přepište do sešitů.**

Jiřina m___ nikdy neřekla, že se s vám___ také zná. Oznámila m___, že se s vám___ i s nám___ setká o víkend. V___ i m___ dobře víme, co nás čeká. Nechce se m___ do toho, ale v___ jste stáli vždycky za nám___, s vám___ to nebude tak zlé. Někdy bychom si mohli vyjet, m___ i v___, někam sami.

● **Doplňte správně s sebou/sebou.**

Maminka nám dala _____ spoustu jídla. Ozvala se siréna a všichni _____ polekaně trhli. Vždycky si byl sám _____ jist. Nezapomeň si _____ vzít přezůvky. Markéta nás uprosila, abychom ji vzali _____. Nešij _____ pořádku! Snad si to všechno nechceš vzít _____. Franta _____ celou hodinu vrtěl a vyrušoval. Eva uklouzla a praštila _____ o zem.

● **Doplňte správně i/y. Potom utvořte ke každé větě otázku (daná věta je odpověď na tuto otázku) a napište ji do sešitů.**

Maminka m___ dovolila, abych jela s vám___.
Přijdu za vám___ v deset hodin.
Stan m___ půjčí můj bratranec.
Spacák m___ naši koupili k Vánocům.
M___ jsme tam už kdysi byli.
Byli tam s nám___ tatínkovi známí.
V___ budete určitě také nadšeni.

